

REFERAT Psykiatri- og socialudvalget d. 07-12-2022

Mødedato Onsdag d. 07. december 2022 kl. 13:00

Mødested Mødelokale B4, 1. sal, Regionshuset Viborg

Indholdsfortegnelse

Orientering om overbelægning i Psykiatrien og forslag om henvendelse til Sundhedsministeriet.....	3
---	---

Punkt 1: Orientering om overbelægning i Psykiatrien og forslag om henvendelse til Sundhedsministeriet

1-31-72-36-22

Resume

Der har gennem en længere periode været udfordringer med overbelægning i sengeafsnittene i Psykiatrien i Region Midtjylland. Overbelægningen presser både patienterne og personalet i de voksenpsykiatriske sengeafsnit og medfører blandt andet sygdomsmeldinger og opsigelser blandt personalet. Psykiatrien har iværksat en lang række tiltag, som ikke har haft tilstrækkelig effekt på kort sigt. Det vurderes derfor, at der nu er behov for at afsøge andre muligheder for at lette belægningspresset på sengeafsnittene. Konkret foreslås det at rette henvendelse til Sundhedsministeriet om muligheden for midlertidigt at anvende seks ledige sengepladser af de såkaldte "særlige pladser", som Folketinget i 2017 besluttede skulle oprettes til en målgruppe af særligt udsatte borgere. Det er kommunerne, der har visitationsansvaret til pladserne, som det har vist sig vanskeligt at besætte, hvorfor der generelt er meget lav belægning på pladserne. Psykiatrien i Region Midtjylland vurderer derfor, at det vil være muligt at anvende op til seks pladser til aflastning sengeafsnittene, uden at det vil være til gene for kommunerne.

Direktionen indstiller,

at orienteringen om belægningssituationen i Psykiatrien tages til efterretning, og

at det godkendes, at der rettes henvendelse til Sundhedsministeriet om muligheden for midlertidigt at anvende seks ledige særlige pladser til at lette presset på belægningen i Psykiatriens sengeafsnit.

Sagsfremstilling

Der har gennem en længere periode været udfordringer med overbelægningen i sengeafsnittene i Psykiatrien. I øjeblikket er det Aarhus Universitetshospital Psykiatrien og Regionspsykiatrien Randers, som oplever de største udfordringer med overbelægning, men også de øvrige psykiatriske afdelinger har i perioder været presset på belægningen i sengeafsnittene. Der er ikke umiddelbart noget, der tyder på, at situationen vil ændre sig til det bedre.

Tabellen herunder viser belægningssituationen i perioden april til medio november 2022.

Table 1. Belægningsoversigt – udnyttelse af samlet kapacitet (%), 2022

	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov
Afdeling for Depression og Angst – AUHP	103,1%	104,9%	98,3%	98,6%	100,6%	105,3%	106,8%	108,9%
Afdeling for Psykoser - AUHP	98,3%	102,4%	97,5%	92,3%	94,6%	102,1%	102,5%	105,7%
Regionspsykiatrien Horsens	87,0%	105,8%	103,6%	100,8%	95,9%	104,5%	100,0%	104,5%
Regionspsykiatrien Randers	97,8%	101,8%	98,1%	95,4%	97,9%	100,6%	102,4%	104,0%
Regionspsykiatrien Midt	100,0%	98,4%	98,2%	101,2%	97,0%	95,1%	91,1%	96,1%
Regionspsykiatrien Gødstrup	85,8%	94,7%	97,8%	87,0%	95,0%	99,0%	96,0%	99,2%

Kilde: Normerede senge, [BI-portalen](#) d. 16. november 2022

Overbelægningen presser både patienterne og personalet i de voksenpsykiatriske sengeafsnit. Overbelægningen betyder, at det er nødvendigt at tage bufferpladser i form af dobbeltstuer i brug, og at der er mindre tid til den enkelte patient. Desuden medfører arbejdspresset i sengeafsnittene både sygdomsmeldinger og opsigelser.

Psykiatrien har iværksat en række tiltag for at nedbringe overbelægning. Blandt andet i regi af Robust Psykiatri samt de seneste års øgede indsats med udgående funktion. Disse tiltag har dog vist sig ikke at have tilstrækkelig effekt på kort sigt.

For at lette det store pres på belægningen på sengeafsnittene foreslås det derfor at rette henvendelse til Sundhedsministeriet om muligheden for at anvende seks ledige særlige pladser i en begrænset periode fra den 1. januar 2023 til udgangen af 1. kvartal 2024, hvor det nye sengeafsnit i Horsens kan tages i brug.

Mulighed for ændring eller ommærkning af de særlige pladser

Folketinget vedtog i juni 2017, at der skulle oprettes særlige pladser på psykiatriske afdelinger, heraf 32 pladser i Region Midtjylland. De særlige pladser er målrettet særligt udsatte borgere, der er kendetegnede ved svære psykiske lidelser, udadreagerende og uforudsigelig adfærd, gentagne indlæggelser, afbrudte behandlingsforløb, misbrug og/eller dom til behandling. Regionen kan indstille patienter til de særlige pladser, men i henhold til Psykiatriloven er det kun kommunerne, der kan visitere patienter til de særlige pladser.

Siden etableringen har det været vanskeligt at få de særlige pladser besat, og i forbindelse med Økonomiaftalen for 2020 fik regionerne mulighed for efter dialog med kommunerne at ommærke op til 25 % af de særlige pladser til brug i den almindelige psykiatri. I Region Midtjylland blev det besluttet at ommærke flest mulige pladser, otte pladser i alt.

Som det fremgår af belægningsprocenten for de særlige pladser i tabel 2, er der dog fortsat lav belægning på de 24 resterende særlige pladser. I gennemsnit står ti af de særlige pladser ledige, og selv i spidsbelastningsperioder anvendes maksimalt 18-20 senge ud af de nuværende 24 særlige pladser i drift. Det vil således være muligt at anvende op til seks pladser uden gene for de henvisende kommuner.

Tabel 2: Data for de særlige pladser i Psykiatrien i Region Midtjylland

	2019	2020	2021	2022 til og med første halvår
Antal etablerede pladser	32	32	32	32
Antal særlige pladser i brug	32	24	24	24
Antal ommærkede pladser ^{a)}	-	8	8	8
Belægningsprocent for særlige pladser i brug	52,9	53,5	56,2	55,6

Kilde: Monitoreringsindrapporteringer til Danske Regioner, Data trukket d. 1/08/2022 samt regionale BI-rapport "Belægning og Belastning", data trukket 19/08/2022.

^{a)} Ommærkning af pladser fra 1/9/2020

Det vurderes, at der ikke foreligger et klart juridisk grundlag, som direkte muliggør, at regionen selvstændigt kan ændre eller ommærke yderligere pladser. Det foreslås derfor at rette henvendelse til Sundhedsministeriet om muligheden for at anvende seks ledige særlige pladser i en begrænset periode fra den 1. januar 2023 til udgangen af 1. kvartal 2024. Der vil i henvendelsen lægges op til, at belægningssituationen på de særlige pladser løbende vil blive monitoreret, og hvis efterspørgslen på de særlige pladser i perioden stiger, vil anvendelsen af pladserne til aflastning af sengeafsnittene kunne ophøre tidligere end planlagt.

Økonomi

Psykiatrien i Region Midtjylland opkræver p.t. betaling for de ubenyttede særlige pladser fra kommunerne. Denne opkrævning vil blive stoppet, hvis Psykiatrien får mulighed for at anvende de seks særlige pladser i almenpsykiatrien.

Det vil derfor koste Psykiatrien i Region Midtjylland 1.139.895 kr. pr. plads pr. år i tabte indtægter fra kommunerne. Anvendelse af seks pladser vil derfor koste 6.839.370 kr. pr. år. Finansiering af denne udgift vil ske via demografimidlerne for 2023 og 2024.

Beslutning

Psykiatri- og socialudvalget indstiller til forretningsudvalget,

at orienteringen om belægningssituationen i Psykiatrien tages til efterretning, og

at det godkendes, at der rettes henvendelse til Sundhedsministeriet om muligheden for midlertidigt at anvende seks ledige særlige pladser til at lette presset på belægningen i Psykiatriens sengeafsnit.